Lietas Nr. C770913823
CA-0403-25/3
ECLI:LV:RAT:2025:1015.C770913823.11.S

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2025. gada 15. oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Daiga Vilsone,

tiesnese Svetlana Beļajeva,

tiesnese Līga Blūmiņa

ar tiesas sēdes sekretāri Ilzi Upenieci,

piedaloties dzīvojamās mājas /Adrese A/, dzīvokļu īpašnieku kopības pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei Guntai Putņai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /Nosaukums A/ prasībā pret dzīvojamās mājas /Adrese A/, dzīvokļu īpašnieku kopību par dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu sakarā ar /Nosaukums A/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 28. jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] /Nosaukums A/ (turpmāk arī – prasītāja) cēla tiesā prasību pret dzīvojamās mājas /Adrese A/ (turpmāk arī – dzīvojamā māja), dzīvokļu īpašnieku kopību (turpmāk arī – atbildētāja) par dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu, kurā, pamatojoties uz Dzīvokļa īpašuma likuma 16. panta ceturto daļu, lūgts tiesu atzīt par spēkā neesošu dzīvojamās mājas /Adrese A/, dzīvokļu īpašnieku kopības 2022. gada 17. novembrī pieņemto lēmumu: "*atstāt visu kā bijis, neveidojot atsevišķu uzkrājuma fondu*".

Prasība pamatota ar šādiem argumentiem.

[1.1] Pēc prasītājas kā dzīvokļa īpašuma /Adrese A/, ierosinājuma 2022. gada 17. novembrī notika dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulce, kurā tika izskatīts jautājums par uzkrājuma fonda veidošanu, dzīvokļu īpašniekiem veicot ikmēneša maksājumus līdz 1,50 EUR par vienu dzīvokļa kvadrātmetru. Atbildētāja kopsapulcē pieņēma lēmumu "*atstāt visu kā bijis, neveidojot atsevišķu uzkrājuma fondu*".

[1.2] Prasītāja minēto lēmumu uzskata par nepamatotu. Dzīvojamajai mājai vismaz pēdējo 50 gadu laikā nav veikti nozīmīgi dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju un būvkonstrukciju, kas attiecas uz dzīvojamās kopīpašuma daļu, remontdarbi, ūdens un kanalizācijas stāvvadi, lietus notekūdeņu novadīšanas sistēmas, dūmvadi u. c. netiek regulāri apsekoti, apkalpoti un remontēti.

Rīgas domes 2022. gada 7. februāra administratīvais akts apstiprina, ka šobrīd starpstāvu pārsegumi ēkas pagrabā atrodas pirmsavārijas stāvoklī.

[1.3] Neskatoties uz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punktu, Dzīvokļa īpašuma likuma 13. panta $2.^1$, $2.^2$ daļu un Rīgas domes 2022. gada 7. februāra aktu, atbildētāja vairāku gadu garumā nav nodrošinājusi uzkrājumu veidošanu, liedzot segt nepieciešamos izdevumus. Atbildētāja pieļāvusi rupju neuzmanību, kas saskaņā ar Civillikuma 1645. panta otro daļu pielīdzināma ļaunam nolūkam.

[2] Ar Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 28. jūnija spriedumu prasība noraidīta.

Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.

[2.1] Tiesa, atsaucoties uz Dzīvokļa īpašuma likuma 5. panta pirmo un ceturto daļu, 16. panta pirmo daļu, otrās daļas 9.–10. punktu un ceturto daļu, atzina, ka dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums ir tiesisks un nav pretrunā ar Dzīvokļa īpašuma likuma normām. Savukārt, atsaucoties uz Dzīvokļa īpašuma likuma 10. panta pirmās daļas 1.–3. punktu un 13. panta pirmo daļu, tiesa atzina, ka neviena likuma norma, tostarp Dzīvokļa īpašuma likums, neparedz obligātu prasību dzīvokļu īpašnieku kopībai pieņemt pozitīvu lēmumu par uzkrājuma fonda izveidi remontdarbiem. Lai arī Dzīvokļa īpašuma likuma $15.^2$ panta pirmā daļa noteic, ka kopības mantu var veidot arī iemaksas uzkrājumu fondā, šī norma nenoteic pienākumu obligāti izveidot uzkrājumu fondu.

[2.2] Ievērojot, ka lietā nav strīda, ka 2022. gada 17. novembra lēmums pieņemts ar balsu vairākumu (pieci no astoņiem dzīvokļu īpašniekiem balsoja "pret" uzkrājuma fonda izveidi), šim balsojumam nav piemērojami Dzīvokļa īpašuma likuma 17. pantā paredzētie izņēmumi, un šis lēmums uzskatāms par pieņemtu atbilstoši likuma prasībām.

[2.3] Tiesa secināja, ka ne apstrīdētais lēmums, ne tā pieņemšanas procedūra nav pretrunā ar Dzīvokļa īpašuma likumu, līdz ar ko prasība ir noraidāma.

[3] Par minēto spriedumu prasītāja iesniedza apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā un lūdzot apmierināt prasību.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[3.1] Atsaucoties uz judikatūras atziņām, prasītāja norāda, ka uzkrājumu veidošanas pienākumu, kā pašsaprotamu un acīmredzamu ikviena dzīvokļa īpašnieka, un arī dzīvokļu īpašnieku kopības saistību, nav vajadzības papildus konkretizēt likuma normās, jo šis pienākums pats par sevi izriet gan no likuma mērķa, gan likumu sistēmas.

[3.2] Atbildētājas vienīgais pastāvēšanas mērķis ir daudzīvokļu dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas nodrošināšana. Atbildētājas atteikšanās likumā tieši paredzētajā veidā un kārtībā vākt šādu darbību objektīvi nepieciešamos naudas līdzekļus, ir novērtējama kā rupja neuzmanība, kas atbilstoši Civillikuma 1645. panta otrajai daļai zaudējumu atlīdzības un citu civiltiesisku seku ziņā pielīdzināma ļaunam nolūkam. Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1. un 1415. pantu ļaunticīgas darbības nevar būt par tiesiskā darījuma, tai skaitā, arī dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma, priekšmetu.

[3.3] Ievērojot, ka dzīvojamā māja jau iepriekš bija atzīta par graustu, dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums atteikties no uzkrājumu veidošanas nav tiesisks, jo ir pretrunā dzīvokļu īpašnieku kopības būtībai, un ir atzīstams par Dzīvokļa īpašuma likuma un Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma mērķim pretēju rīcību.

[3.4] Lai ilgtermiņā nodrošinātu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamo darbu organizēšanu un izpildi, Dzīvokļa īpašuma likumā un Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā ir paredzēta uzkrājumu fonda veidošana. Visi uzkrātie naudas līdzekļi veido dzīvokļu īpašnieku kopības mantu, kas ir nošķirta no atsevišķu dzīvokļu īpašnieku mantas. Dzīvokļu kopības manta, nevis atsevišķu dzīvokļa īpašnieku manta vai naudas līdzekļi, ir izlietojami dzīvokļu īpašnieku

kopības mērķu sasniegšanai – segt ar daudzīvokļu dzīvojamās mājas uzturēšanu un remontēšanu saistītos izdevumus.

[4] Atbildētāja par apelācijas sūdzību iesniegusi paskaidrojumus, norādot, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un noraidāma.

Paskaidrojumos norādīti šādi iebildumi.

[4.1] Prasītāja nav izpratusi, ka dzīvokļu īpašnieku kopība sastāv no visiem konkrētās mājas dzīvokļu īpašniekiem, un tās pienākums ir pārvaldīt un uzturēt savu, nevis svešu īpašumu, proti, dzīvojamo māju, kurā katram īpašniekam pieder gan dzīvoklis, gan kopīpašuma domājamā daļa.

[4.2] Dzīvokļu īpašuma likums nenosaka, ka dzīvokļu īpašniekiem būtu obligāti jāveido uzkrājuma fonds, tomēr, pieņemot tādu lēmumu, dzīvokļu īpašnieku kopība izvērtē dokumentus, kas pamato attiecīgo darbību veikšanu un to izmaksas. Ievērojot, ka prasītāja, lūdzot sasaukt sapulci, nenorādīja, kādu pārvaldīšanas darbību veikšanai ir jāveido uzkrājuma fonds un neiesniedza dokumentus, dzīvokļu īpašnieku kopība nolēma nemainīt līdzšinējo kārtību.

[5] Izvērtējot Rīgas apgabaltiesā saņemto prasītājas pārstāvja /Persona A/ lūgumu izskatīt lietu bez viņa klātbūtnes tiesas sēdēt, tiesas kolēģija, atzina prasītājas pārstāvja neierašanos tiesas sēdē par neattaisnotu, jo lūgumam nav pievienots neviens prasītājas pārstāvja prombūtni attaisnojošs dokuments. Tiesas kolēģija, uzklausot atbildētājas pārstāves viedokli, atzina, ka lietu ir iespējams izskatīt bez prasītājas pārstāvja klātbūtnes.

Tiesas sēdē atbildētājas pārstāve zvērināta advokāte Gunta Putņa norādīja, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots, bet apelācijas sūdzība ir noraidāma. Ievērojot, ka prasītāja vairs nav dzīvokļa īpašniece un viņai vairs nav procesuālo tiesību lietā, kā arī lietā nav iesniegti pierādījumi, ka jaunais dzīvokļa īpašnieks vēlas pārņemt prasītājas procesuālās tiesības, tiesvedība lietā būtu izbeidzama. Uzskata, ka šajā lietā procesuālo tiesību pārņemšana nav iespējama, jo ir celta personīga prasība.

Motīvu daļa

[6] Tiesas kolēģija, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, noklausījusies atbildētājas pārstāves paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi pierādījumus un novērtējusi to kopumā, atzīst, ka prasība ir nepamatota un noraidāma.

[7] Civilprocesa likuma 426. panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Ievērojot, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pārsūdzēts pilnā apjomā, tiesas kolēģija izskata lietu pēc būtības pilnā apjomā.

[8] Lietā nav strīda par šādiem faktiem:

[8.1] Prasītājai piederēja dzīvokļa īpašums /Adrese A/.

[8.2] Prasība celta par dzīvokļu īpašnieku kopības 2022. gada 17. novembra lēmuma, ar kuru nolemts neveidot atsevišķu uzkrājuma fondu, atzīšanu par spēkā neesošu.

[8.3] Prasītājas īpašuma tiesības uz minēto dzīvokli izbeigušās 2025. gada 10. jūlijā, ko apliecina ieraksts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /Nodalījums A/.

[9] Lietā ir strīds, vai dzīvokļu kopības lēmums par uzkrājuma fonda neveidošanu, ir tiesisks un pamatots.

[10] Civilprocesa likuma 432. panta piektā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šajā gadījumā šā likuma 193. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Tiesas kolēģija, izvērtējot apelācijas sūdzības argumentus, atzīst, ka tie nav pamats grozīt pārsūdzēto spriedumu vai taisīt pretēju spriedumu lietā.

Ievērojot minēto, tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai un atzīst, ka apelācijas sūdzībā norādītie iebildumi nav pamats pretēja sprieduma taisīšanai lietā.

[11] Tiesas kolēģija konstatē, ka lietā no 2025. gada 10. jūlija ir mainījušies faktiskie tiesiskie apstākļi, proti, prasītājai vairs nepieder dzīvokļa īpašums dzīvojamajā mājā /Adrese A/. Lietā par minēto faktu nav strīda.

Ievērojot, ka saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 16. panta ceturto daļu dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu var apstrīdēt tikai dzīvokļa īpašnieks, tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājai kā dzīvokļa /Adrese A/, bijušajai īpašniecei ir zudušas subjektīvās tiesības apstrīdēt dzīvojamās mājas /Adrese A/, dzīvokļu īpašnieku kopības 2022. gada 17. novembra lēmumu.

Turklāt, ievērojot, ka tiesībām apstrīdēt dzīvokļu īpašnieku kopsapulces lēmumu piemīt personisks raksturs, kā arī jaunais dzīvokļa īpašnieks nav izteicis gribu pārņemt prasītājas tiesības, tiesas kolēģija atzīst, ka prasība ir noraidāma.

[12] Ņemot vērā minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa uz lietas izskatīšanas brīdi ir taisījusi pamatotu spriedumu, savukārt apelācijas sūdzības argumenti nav guvuši apstiprinājumu un nerada pamatu grozīt pārsūdzēto spriedumu vai taisīt pretēju spriedumu lietā.

Savukārt, ievērojot, ka lietā ir mainījušies apstākļi, prasība ir noraidāma arī uz cita tiesiskā pamata, proti, ka prasītājai ir zudušas tiesības apstrīdēt prasības pamatā esošu dzīvokļu īpašnieku kopsapulces lēmumu.

Par tiesāšanās izdevumiem.

[13] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Ievērojot, ka prasība ir noraidīta, no atbildētājas prasītājas labā nav piedzenami tās samaksātie tiesas izdevumi.

[14] Ievērojot, ka lietā nav nesamaksāto ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu, jautājums par to piedziņu valsts ienākumos netiek lemts.

[15] Atbildētājas pārstāvei /Nosaukums B/ ir radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai 500 EUR, ko apliecina zvērinātas advokātes Guntas Putņas 2023. gada 14. aprīļa rēķins Nr. /Numurs A/ (300 EUR par juridisko palīdzību un paskaidrojumu sagatavošanu) un 2024. gada 23. februāra rēķins Nr. /Numurs B/ (200 EUR par paskaidrojumu sagatavošanu tiesai un piedalīšanos tiesas sēdēs pirmā instances tiesā).

Ievērojot, ka prasība ir noraidīta, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas pirmā punkta “d” apakšpunktu, kas noteic, ka izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām nav mantiska rakstura, atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 EUR, no prasītājas atbildētājas labā piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi 500 EUR.

[16] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu atbildētājai atzīstamas tiesības no prasītājas par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no piedzītās, bet nesamaksātās summas 500 EUR, ievērojot Civillikuma 1763. panta noteikumus, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

[17] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu sprieduma daļā par piedziņu labprātīgas izpildes termiņš nosakāms ne garāks kā 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Šajā termiņā valsts labā piedzenamo tiesas izdevumu samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432.–434. pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

noraidīt /Nosaukums A/ prasību pret dzīvojamās mājas /Adrese A/, dzīvokļu īpašnieku kopību, kuru pārstāv /Nosaukums B/, par dzīvokļu īpašnieku kopības 2022. gada 17. novembra lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu.

Piedzīt no /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /Reģistrācijas numurs B/, par labu dzīvojamās mājas /Adrese A/, dzīvokļu īpašnieku kopībai ar lietas vešanu saistītos izdevumus advokāta palīdzības samaksai 500 EUR.

Piedzītā summa jāiemaksā dzīvojamās mājas /Adrese A/, dzīvokļu īpašnieku kopības pārstāves /Nosaukums B/, reģistrācijas Nr. /Reģistrācijas numurs A/, kontā Nr. /IBAN A/, /Nosaukums C/. Maksājumu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Noteikt dzīvojamās mājas /Adrese A/, dzīvokļu īpašnieku kopībai tiesības saņemt no /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /Reģistrācijas numurs B/, likumiskos 6 % gadā no piedzītās un nesamaksātās summas 500 EUR, par laiku līdz sprieduma izpildes (izsoles) dienai.

Noteikt termiņu labprātīgai sprieduma izpildei – 10 dienu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā un iemaksājot Augstākās tiesas depozītu kontā drošības naudu 300 EUR (rekvizīti samaksai: Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr. 90000068892, banka: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV83 TREL 8280 0100 0000 0, iemaksas mērķī jānorāda dati lietas identificēšanai).

Tiesnese Daiga Vilsone

Tiesnese Svetlana Beļajeva

Tiesnese Līga Blūmiņa